

บันทึกข้อตกลงความร่วมมือพัฒนาหลักสูตรสิทธิมนุษยชนศึกษา

ระหว่าง

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
และ คณะอนุกรรมการสิทธิมนุษยชนศึกษา คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

วันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ. 2548

ณ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

1. หลักการและเหตุผล

สิทธิมนุษยชนศึกษาเป็นหนึ่งในบริบทหลักของงานด้านสิทธิมนุษยชนที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งของสังคมและประเทศ มีความเกี่ยวข้องทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรมอย่างไม่สามารถแยกออกจากกันได้ การทำให้ประเด็นสิทธิมนุษยชนศึกษาได้รับการบรรจุในหลักสูตรการเรียนการสอน และการสร้างกระบวนการเรียนรู้ในทุกระดับชั้น นับเป็นภารกิจสำคัญต่ออนาคตของประเทศ ที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและกระทรวงศึกษาธิการให้ความสำคัญ และเห็นพ้องต้องกันในการร่วมพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนดังกล่าว

2. วัตถุประสงค์

2.1 ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา และบูรณาการสิทธิมนุษยชนศึกษาทั้งในด้านสาระกระบวนการเรียนรู้ และวิธีการของสิทธิมนุษยชนศึกษาเข้ากับหลักสูตรการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษา

2.2 ดำเนินการพัฒนาฝึกอบรมและจัดกิจกรรมการพัฒนาและการเรียนรู้ที่จำเป็นและเหมาะสมสำหรับผู้บริหาร นิสิตนักศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งสถาบันครอบครัว ชุมชนและสังคม ให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนการเสริมสร้างให้เกิดความตระหนักและความสำนึกด้านสิทธิมนุษยชน และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

2.3 ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และรวบรวมข้อมูลเพื่อสร้างองค์ความรู้ที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนของสังคม

Handwritten signature and initials

2.4 ดำเนินการประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่องค์ความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

2.5 เสริมสร้างเครือข่ายพันธมิตรและแนวร่วมสิทธิมนุษยชนศึกษา กับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สถาบันอุดมศึกษา รวมทั้งหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันครอบครัวและชุมชน ให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ความตระหนัก ความสำนึกด้านสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ตลอดจนร่วมกันผลักดันให้เกิดเป็นวัฒนธรรม วิถีชีวิตตามหลักสิทธิมนุษยชนในสังคมไทยโดยรวม

3. แนวทางความร่วมมือ

3.1 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นชอบมอบหมายภารกิจด้านสิทธิมนุษยชนศึกษา ซึ่งครอบคลุมถึงการพัฒนาลำดับการเรียนการสอนด้านสิทธิมนุษยชนศึกษาในระบบการศึกษาของชาติ ให้คณะอนุกรรมการสิทธิมนุษยชนศึกษารับผิดชอบ

3.2 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมพัฒนาลำดับของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อทำงานร่วมกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยคณะอนุกรรมการสิทธิมนุษยชนศึกษา

3.3 ระบบความร่วมมือจะอาศัยการประชุมร่วมระหว่างคณะกรรมการร่วมพัฒนาลำดับของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กับ คณะอนุกรรมการสิทธิมนุษยชนศึกษา การประชุมร่วมดังกล่าวถือเป็นกลไกความร่วมมือและถือว่าองค์คณะของที่ประชุมร่วมสองฝ่าย คือ คณะกรรมการอำนวยการที่จะพิจารณาตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ เพื่อให้ความร่วมมือบรรลุเป้าหมาย

3.4 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานในทางปฏิบัติ ที่ประกอบด้วยผู้แทนของกระทรวงศึกษาธิการ และผู้แทนคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยเป็นคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินงาน และสรุปผลการดำเนินงานอย่างน้อย 3 เดือน/ครั้ง ต่อคณะกรรมการร่วมพัฒนาลำดับ

3.5 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ 3 ชุดตามข้อ 3.4 ประกอบด้วย ผู้แทนของทั้งสององค์กรและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก เพื่อรับผิดชอบการดำเนินงานเฉพาะด้าน และมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

3.5.1 คณะอนุกรรมการพัฒนาลำดับมีหน้าที่ ดังนี้

3.5.1.1 พัฒนาลำดับการเรียนการสอนด้านสิทธิมนุษยชนในระดับการศึกษาต่าง ๆ สำหรับอนาคต รวมทั้งกำหนดแนวทางและเสนอแนะการบูรณาการสาระกระบวนการเรียนการสอน กิจกรรมในด้านดังกล่าวเข้ากับหลักสูตรการเรียนการสอนที่มีอยู่ในปัจจุบันของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและสถาบันอุดมศึกษา รวมทั้งการนำหลักสูตรการเรียนการสอนสิทธิมนุษยชนศึกษาที่ผ่านการบูรณาการพัฒนาลำดับไปทดลองใช้ และปรับปรุงแก้ไข

3.5.1.2 พัฒนาสื่อ เทคโนโลยี เพื่อจัดทำสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมและ
เพียงพอต่อการเรียนการสอนด้านสิทธิมนุษยชน ในสถาบันการศึกษาระดับ
อุดมศึกษา และร่วมมือกับคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและ
คณะกรรมการวิจัย ติดตามและประเมินผล ในการกำหนดรูปแบบและ
สาระที่จะเผยแพร่องค์ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนศึกษา

3.5.1.3 เสริมสร้างเครือข่าย โดยพัฒนาและเสริมสร้างเครือข่ายงานด้านการเรียนการ
สอนสิทธิมนุษยชนศึกษา รวมทั้งเครือข่ายความร่วมมือ Consortium ของ
สถาบันอุดมศึกษา

3.5.2 คณะกรรมการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร มีหน้าที่กำหนดแนวทางและจัดทำ
โครงการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษา

3.5.3 คณะกรรมการวิจัย ติดตามและประเมินผล มีหน้าที่วิจัยพัฒนาองค์ความรู้ด้าน
สิทธิมนุษยชนศึกษาและการประสานงานกับหน่วยงานและบุคคลต่าง ๆ เพื่อ
การพัฒนาโครงการ การวิจัย และการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ รวมทั้งติดตาม
และประเมินผลโครงการความร่วมมือของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและ
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนศึกษา คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

3.6 คณะกรรมการทั้ง 3 ชุด ต้องรายงานผลการดำเนินงานเป็นระยะต่อคณะกรรมการ
ร่วมพัฒนาหลักสูตร

3.7 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาสนับสนุนด้านสถานที่ประชุม งบประมาณและ
บุคลากรในการดำเนินงาน คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสนับสนุนด้านวิชาการ งานทางเทคนิค
และบุคลากรประสานงาน

3.8 การดำเนินงานและกิจกรรมใดๆ ของโครงการความร่วมมือนี้ อาจขอหรือได้รับการสนับสนุน
งบประมาณ หรือทางเทคนิค และงานวิชาการจากองค์กรอื่น ๆ ทั้งภายในและต่างประเทศเพื่อให้ภารกิจ
บรรลุผลตามเป้าหมาย

3.9 ความร่วมมือดังกล่าวมีระยะเวลารวม 2 ปี คือ ระหว่างวันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ. 2548
ถึงวันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2550 อันหมายรวมถึงกรณีที่แม้จะมีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารทุกระดับของ
ทั้งสององค์กรในช่วงเวลานี้ แต่บันทึกข้อตกลงความร่วมมือพัฒนาหลักสูตรสิทธิมนุษยชนศึกษาจะดำเนินไป
ตามกลไกที่จัดตั้งขึ้นจนครบกำหนดเวลาของโครงการ

3.10 ทั้งสององค์กรจะร่วมกันทำงานด้วยความมุ่งมั่น อย่างจริงจังและต่อเนื่องในการพัฒนา
สิทธิมนุษยชนของสังคมไทยให้สอดคล้องกับการแก้ไขปัญหาของประเทศ และจะติดตามประเมินผล
การดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งการรายงานให้รัฐสภาและคณะรัฐมนตรีทราบในระยะเวลาอัน
เหมาะสม

4. การกิจและขอบเขตความร่วมมือ

4.1 การประชุมร่วมกันเป็นประจำของคณะกรรมการ คณะกรรมการและคณะทำงานชุดต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาหลักสูตรสิทธิมนุษยชน การกำหนดแนวทางและวางแผนปฏิบัติการในการพัฒนาหลักสูตรดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง

4.2 การกำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์และแผนปฏิบัติการที่จะพัฒนาหลักสูตรดังกล่าวไปสู่การเรียนการสอนและการดำเนินกิจกรรมที่เหมาะสม

4.3 กำหนดบุคลากรที่มีศักยภาพเหมาะสมทั้งด้านความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการร่างหลักสูตรด้านสิทธิมนุษยชนศึกษาในระดับอุดมศึกษา

4.4 จัดให้มีการประชุมร่วมกันของคณะกรรมการร่วมพัฒนาหลักสูตร ระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนศึกษา คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

4.5 รับผิดชอบในการพัฒนาอาจารย์ นักวิชาการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา และข้าราชการที่เกี่ยวข้องทุกระดับ ให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก และความสำนึกด้านสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

4.6 กำหนดแนวทางในการพัฒนาสถาบันครอบครัวและชุมชน ให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และความสำนึกด้านสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ตลอดจนขับเคลื่อนให้เกิดกระบวนการเสริมสร้างวัฒนธรรม การดำรงชีวิตตามหลักสิทธิมนุษยชนให้แก่ครอบครัว ชุมชนและสังคมไทยอย่างยั่งยืน

4.7 เสริมสร้างและพัฒนาเครือข่ายพันธมิตรและองค์กรแนวร่วมด้านสิทธิมนุษยชนศึกษากับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สถาบันอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน หน่วยราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง องค์กรภาคเอกชน รวมทั้งภาคประชาสังคมในทุกระดับ

4.8 ตั้งคณะทำงาน และ/หรือ คณะอนุกรรมการเพื่อร่วมศึกษาค้นคว้า วิจัย และรวบรวมข้อมูล เพื่อสร้างองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตร

4.9 เสริมสร้างองค์ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน การพัฒนาสื่อ และการเผยแพร่องค์ความรู้ อย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

5. การบริหารโครงการความร่วมมือ

ทั้งสององค์กร (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และ คณะอนุกรรมการสิทธิมนุษยชนศึกษา คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ) ต่างเห็นชอบร่วมกันที่จะให้มีการกำหนดระบบการบริหารความร่วมมือ โดยคณะอนุกรรมการสิทธิมนุษยชนศึกษาจะเป็นผู้รับผิดชอบงานการบริหารความร่วมมือ ได้แก่ การประสานงาน งานการประชุม และงานธุรการต่างๆ ของโครงการความร่วมมือ เพื่อให้การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการทุกชุดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลตามเป้าหมาย

6. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 หลักสูตรการศึกษาและสาระกระบวนการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา สร้างองค์ความรู้และกระบวนการเรียนการสอนตามหลักแนวคิดด้านสิทธิมนุษยชน

6.2 ผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษาและนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา รวมถึงสถาบันครอบครัวและชุมชนในเครือข่ายได้รับการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการเรียนการสอนด้านสิทธิมนุษยชน เพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิตของตนเองและสังคมไทยโดยรวม

6.3 สถาบันอุดมศึกษา มีสื่อการเรียนการสอนเพื่อการเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้อย่างสมบูรณ์

6.4 สถาบันอุดมศึกษาเสริมสร้างระบบการประชาสัมพันธ์ และเครือข่ายสิทธิมนุษยชนร่วมกับองค์กรภายนอกอย่างกว้างขวางและเข้มแข็ง

อนึ่ง บันทึกความร่วมมือนี้ได้จัดทำขึ้น 2 ฉบับ มีข้อความตรงกัน เพื่อให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ถือไว้ฝ่ายละ 1 ฉบับ โดยทั้งสองฝ่ายได้ลงนามร่วมกัน ณ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

วันที่ 9 เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2548

(ศาสตราจารย์ พิเศษ ดร.ภาวิช ทองโรจน์)
เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทิน นพเกต)
ประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนศึกษา